T009 A HÀM IX (09) Q35-41-Chớ Sợ

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

Phaåm 41: CHÔÙ SÔÏ

KINH SOÁ 11

Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Phaät ôû taïi vöôøn Ni-caâu-laàu thuoäc nöôùc Ca-tyø-la-veä cuûa doøng hoï Thích, cuøng chuùng ñaïi Tyø-kheo goàm naêm traêm vò. Luùc aáy, Thích Ma-ha-nam ñeán choã Theá Toân, ñaûnh leã saùt ñaát, ngoài qua moät phía, roài baïch Theá Toân raèng: –Töï thaân con nghe Nhö Lai coù daïy nhö vaày: Thieän nam, thieän nöõ naøo ñoaïn tröø ba keát söû thaønh Tu-ñaø-hoaøn, goïi laø khoâng thoaùi chuyeån, aét thaønh ñaïo quaû, khoâng coøn tìm caàu ñeán caùc ngoaïi ñaïo dò hoïc, cuõng khoâng xeùt ñeán caùc thuyeát maø ngöôøi khaùc noùi. Khoâng coù tröôøng hôïp naøo maø khoâng phaûi nhö vaäy. Nhöng khi con thaáy boø, ngöïa, laïc ñaø hung döõ, thì con sôï haõi ñeán rôïn toùc gaùy vaø nghó raèng: “Neáu hoâm nay maø ta gaëp phaûi tai naïn naøy chaéc seõ qua ñôøi vaø seõ sinh veà ñaâu?” Theá Toân baûo Ma-ha-nam : –Chôù sôï, Ma-ha-nam! Giaû söû hoâm nay maïng chung, oâng seõ khoâng ñoïa vaøo ba ñöôøng döõ. Vì sao? Coù ba thöù daãn ñeán tieâu dieät. Ba thöù aáy laø: “Nhö coù ngöôøi do tham ñaém daâm duïc maø phaùt sinh naõo loaïn, laïi coù taâm laøm haïi ngöôøi khaùc.2 Neáu khoâng coù taâm tham duïc naøy thì seõ khoâng coù taâm saùt haïi, ôû trong ñôøi hieän taïi khoâng phaùt sinh khoå naõo. Nhöõng ai coù phaùp aùc, baát thieän, thì seõ töï haïi mình. Neáu khoâng coù phaùp aáy thì khoâng bò nhieãu loaïn, khoâng coù saàu öu. Cho neân, naøy Ma-ha-nam, ba yù nghóa naøy cho thaáy caùc phaùp aùc thì ñoïa xuoáng döôùi, caùc phaùp laønh thì noåi leân treân. Cuõng nhö thaû huû bô bò vaøo trong nöôùc, roài ñaïp vôõ; caùc maûnh saønh lieàn chìm xuoáng coøn bô thì noåi leân treân. ÔÛ ñaây cuõng vaäy, caùc phaùp aùc baát thieän lieàn chìm xuoáng, caùc phaùp laønh thì noåi leân. Ma-ha-nam, neân bieát, ngaøy xöa khi chöa thaønh Phaät ñaïo3, Ta sieâng tu khoå haønh suoát saùu naêm taïi Öu-löu-tyø, khoâng aên thöùc aên ngon. Thaân theå oám gaày gioáng nhö laø ngöôøi traêm tuoåi, ñeàu do khoâng aên maø ra. Khi Ta ñònh ñöùng daäy, lieàn bò teù xuoáng ñaát. Luùc aáy, Ta laïi suy nghó: neáu Ta bò cheát luùc aáy thì seõ sinh veà ñaâu?” Vaø Ta nghó raèng: “Neáu hoâm nay Ta cheát thì seõ khoâng ñoïa aùc ñaïo, nhöng yù nghóa khoâng phaûi laø töø vui ñeán vui, maø laø töø khoå ñeán vui.” Sau ñoù, Ta soáng trong hang Tieân nhaân4, coù nhieàu Ni-kieàn Töû ñang hoïc ñaïo ôû ñaáy. Luùc aáy, coù Ni-kieàn Töû ñöa tay chæ maët trôøi, phôi thaân ngoaøi naéng ñeå hoïc ñaïo. Coù ngöôøi ngoài choàm hoåm ñeå hoïc ñaïo. Baáy giôø, Ta ñeán choã hoï, noùi vôùi hoï raèng: “Vì sao caùc oâng khoâng ngoài maø laïi dô tay, kieång chaân vaäy?” Ni-kieàn Töû noùi: “Cuø-ñaøm neân bieát, tröôùc kia thaày toâi ñaõ laøm vieäc baát thieän, sôû dó chuùng toâi khoå haønh laø ñeå dieät toäi aáy.5 Nay phôi baøy

1. Paøli, S. 55. 21. Mahaønaøma (R. v. 369); Paøli, M. 12 Cuøôadukkhakkhandha (R. i. 19). Haùn, Taïp 33, kinh 930. 2. Cf. Paøli, M. 12 Cuøôadukkhakkhandha (R. i. 19): Lobho,

doso, moho cittassa upakkileso'ti. Tham, saân, si, laø caáu ueá cuûa taâm. 3. Töôøng thuaät töông tôï, Cf. M. 14. ibid. 4. Tieân nhaân quaät . Paøli: Isigila; töôøng thuaät töông tôï, cf. M. 14, ibid. 5. Coù leõ Haùn dòch bò nhaûy soùt neân ñoaïn vaên hôi voâ lyù. Tham chieáu Paøli, ibid.: Nigaòæho naøæaputto, sabbaóóuø... so evamaøha pubbe paøpakammaökataö, taö imaøya kaæukaøya dukkarakaørikaøya nijjìretha, "Ni-kieàn Töû, ñaáng toaøn trí, ñaõ noùi nhö vaäy: Baèng söï khoå haønh khoác lieät naøy, caùc ngöôi seõ tröø dieät aùc

thaân theå tuy hôi nhuïc, nhöng toäi aáy seõ ñöôïc dieät tröø. Cuø-ñaøm neân bieát, haønh döùt heát thì khoå cuõng döùt heát; khoå döùt heát thì haønh cuõng döùt heát.6 Khoå, haønh döùt heát thì ñaït ñeán Nieát-baøn." Khi aáy, Ta noùi vôùi caùc Ni-kieàn Töû raèng: "Vieäc aáy khoâng ñuùng. Khoâng phaûi do haønh döùt heát maø khoå döùt heát; cuõng khoâng phaûi do khoå döùt heát vaø haønh döùt heát maø ñaït Nieát-baøn. Giaû söû khoå haønh dieät heát maø ñaït ñeán Nieát-baøn, ñieàu ñoù ñuùng; nhöng khoâng theå töø vui maø daãn ñeán vui."7 Ni-kieàn Töû noùi: "Vua Taàn-tyø-sa-la do töø vui maø daãn ñeán vui, coù gì laø khoå?" Khi aáy, Ta laïi noùi vôùi Ni-kieàn Töû raèng: "Caùi vui cuûa vua Taàn-tyø-sa-la laøm sao baèng caùi vui cuûa Ta?" Ni-kieàn Töû noùi: "Caùi vui cuûa vua Taàn-tyø-sa-la hôn caùi vui cuûa oâng." Ta laïi noùi vôùi Ni-kieàn Töû raèng: "Vua Taàn-tyø-sa-la coù theå nhö Ta ngoài kieát giaø baûy ngaøy baûy ñeâm khoâng lay ñoäng8 ñöôïc khoâng? Hoaëc ngoài kieát giaø saùu, naêm, boán, ba, hai cho ñeán moät ngaøy ñöôïc khoâng?" Ni-kieàn Töû ñaùp: "Khoâng ñöôïc, thöa Cuø-ñaøm." Theá Toân baûo: "Ta coù theå ngoài kieát giaø maø thaân hình khoâng lay ñoäng*. Theá naøo, Ni-kieàn Töû, vaäy ai vui hôn?" Ni-kieàn Töû ñaùp: "Sa-moân Cuø-ñaøm vui hôn." Naøy Ma-ha-nam, haõy do phöông tieän naøy maø bieát raèng, vui khoâng theå ñeán töø vui,9 maø vui phaûi ñeán töø khoå. Naøy Ma-ha-nam, gioáng nhö hai beân laøng coù ao nöôùc lôùn, daøi roäng moät do-tuaàn, chöùa ñaày nöôùc. Neáu coù ngöôøi ñeán ñoù laáy moät gioït nöôùc; naøy Ma-ha-nam, gioït nöôùc ñoù nhieàu hay nöôùc trong hoà nhieàu hôn?10 Ma-ha-nam noùi: –Nöôùc trong hoà nhieàu; chaúng phaûi moät gioït nöôùc nhieàu. Theá Toân baûo: –ÔÛ ñaây cuõng nhö vaäy, ñeä töû Hieàn thaùnh ñaõ vónh vieãn chaám döùt caùc khoå, chæ coøn laïi (moät ít khoå) cuõng nhö moät gioït nöôùc maø thoâi. Ngöôøi chöùng quaû thaáp nhaát trong chuùng cuûa Ta traûi qua khoâng quaù baûy laàn sinh, baûy laàn cheát nöõa thì döùt saïch goác khoå; neáu duõng maõnh, tinh taán thì ñaït ñeán gia gia11 roài ñaéc ñaïo. Roài Theá Toân laïi noùi theâm phaùp vi dieäu cho Ma-ha-nam nghe. Sau khi nghe phaùp xong, oâng ñöùng daäy ra veà. Baáy giôø Ma-ha-nam nghe nhöõng ñieàu Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 2

Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Toân giaû Na-giaø-baø-la ôû trong thaønh Loäc daõ.

nghieäp ñaõ laøm tröôùc kia." 6. Ñoái chieáu Paøli: Kammakkhayaø dukkhakkhayo, nghieäp döùt saïch, neân khoå döùt saïch. 7. Trong baûn Paøli, ñieàu naøy laø phaùt

bieåu cuûa nhoùm Ni-kieàn Töû: Na... sukhena sukhaö adhi-gantaö, dukkhena kho sukhaö adhigantabbaö (...) bimbisaøro sukhaö adhigaccheyya, "laïc khoâng theå ñaït ñöôïc baèng laïc; laïc phaûi ñaït ñöôïc baèng khoå. (Neáu khoâng nhö vaäy,) vua Bimbisara coù theå ñaït ñöôïc laïc." Ñaây laø lyù luaän cho loái tu khoå haïnh cuûa Ni-kieàn Töû maø Phaät baùc boû. Haùn dòch sai laàm cho laø quan ñieåm cuûa Phaät. 8. Paøli, theâm chi tieát: Suoát baûy ngaøy baûy ñeâm an truù vôùi caûm thoï duy nhaát laø laïc (ekanta-sukhaö paæisaövedì vaharitum). 9. Xem cht. treân. 10. Xem Taïp 5, kinh 109. Paøli, S. 13.2. Pokkharaòì. 11. Gia gia, thöù saùu trong möôøi taùm baäc Höõu hoïc. Xem Trung 30, kinh 127.

Baáy giôø, coù moät Baø-la-moân tuoåi ñaõ giaø nua, voán coù ñoâi chuùt quen bieát ñoái vôùi Toân giaû Na-giaø-baø-la. Luùc aáy, Baø-la-moân ñoù ñeán choã Toân giaû Na-giaø-baø-la, ñaûnh leã roài ngoài qua moät phía. Phaïm chí noùi vôùi Toân giaû Na-giaø-baø-la raèng: –Ngaøi laø ngöôøi sung söôùng nhaát trong nhöõng ngöôøi sung söôùng. Toân giaû Na-giaø-baø-la noùi: –Vì sao oâng noùi toâi laø ngöôøi sung söôùng nhaát trong nhöõng ngöôøi sung söôùng? Baø-la-moân ñaùp: –Trong voøng baûy ngaøy, baûy ñöùa con trai cuûa toâi ñeàu cheát. Chuùng ñeàu duõng maõnh, taøi cao, trí tueä, khoù coù ai saùnh kòp. Trong voøng saùu ngaøy gaàn ñaây, möôøi hai ngöôøi giuùp vieäc qua ñôøi. Hoï ñeàu laø nhöõng ngöôøi giuùp vieäc sieâng naêng. Trong voøng naêm ngaøy, boán anh em toâi qua ñôøi. Hoï coù nhieàu ngheà, laøm gì cuõng gioûi. Boán ngaøy gaàn ñaây, cha meï toâi ñaõ gaàn traêm tuoåi boû toâi maø lìa ñôøi. Ba ngaøy gaàn ñaây, hai ngöôøi vôï xinh ñeäp hieám coù treân ñôøi cuûa toâi ñaõ cheát. Laïi nöõa trong nhaø coù taùm haàm chaâu baùu, hoâm qua tìm maõi khoâng thaáy. Nhöõng khoå naõo maø toâi ñang gaëp khoâng theå tính heát. Coøn Toân giaû thì ñaõ vónh vieãn xa lìa tai hoïa ñoù, khoâng coøn lo buoàn, soáng an vui vôi ñaïo phaùp. Vì lyù do ñoù toâi môùi noùi ngaøi laø ngöôøi sung söôùng nhaát trong nhöõng ngöôøi sung söôùng. Luùc aáy, Toân giaû Na-giaø-baø-la baûo Phaïm chí aáy raèng: –Sao oâng khoâng tìm phöông tieän cho nhöõng ngöôøi aáy khoâng qua ñôøi. Phaïm chí ñaùp: –Toâi cuõng laøm nhieàu phöông tieän ñeå khoâng cheát, khoâng bò maát cuûa, laïi tuøy thôøi boá thí, taïo caùc coâng ñöùc, teá töï chö Thieân, cuùng döôøng caùc Phaïm chí tröôûng laõo, thuû hoä chö Thaàn, tuïng caùc chuù thuaät, laïi coù theå xem tinh tuù, cheá thuoác thang, boá thí ñoà aên uoáng ngon laønh cho nhöõng ngöôøi ngheøo khoå. Nhöõng vieäc nhö vaäy keå ra khoâng heát nhöng laïi khoâng theå cöùu maïng soáng cuûa hoï. Baáy giôø, Toân giaû Na-giaø-baø-la lieàn noùi keä: Thuoác thang vaø chuù thuaät Y aùo, ñoà aên uoáng Tuy cho nhöng voâ ích Vaãn oâm laáy khoå ñau. Giaû söû cuùng teá thaàn Höông hoa vaø taém goäi Suy tính nguoàn goác naøy Khoâng theå chöõa trò ñöôïc. Giaû söû cho caùc vaät Tinh taán giöõ phaïm haïnh Suy tính nguoàn goác naøy Khoâng theå chöõa trò ñöôïc. Phaïm chí hoûi: –Phaûi laøm caùch naøo ñeå thoaùt khoûi tai hoïa khoå naõo naøy? Toân giaû Na-giaø-baø-la lieàn noùi keä: Goác aân aùi, voâ minh Phaùt sinh caùc khoå naõo Dieät saïch caùc thöù aáy Thì khoâng coøn khoå naõo.

Nghe xong, Phaïm chí aáy lieàn noùi keä: Tuy giaø chaúng ngaïi giaø Haønh söï nhö ñeä töû Xin xuaát gia hoïc ñaïo Ñeå thoaùt tai naïn naøy. Roài thì Toân giaû

Na-giaø-baø-la trao cho oâng ba y, cho oâng aáy xuaát gia hoïc ñaïo vaø baûo vôùi oâng aáy raèng: –OÂng nay laø Tyø-kheo. Haõy quaùn saùt thaân naøy töø ñaàu ñeán chaân; xeùt sem toùc, loâng, moùng, raêng, töø ñaâu maø ñeán, hình haøi, da thòt, xöông, tuûy, ruoät, bao töû, töø ñaâu maø ñeán. Neáu töø boû ñaây, thì seõ ñi veà ñaâu? Vì vaäy, Tyø-kheo chôù coù lo nghó nhieàu veà söï khoå naõo cuûa theá gian, maø phaûi quaùn saùt trong loã chaân loâng naøy, tìm phöông tieän thaønh töïu boán Ñeá. Baáy giôø, Toân giaû Na-giaø-baø-la lieàn noùi keä: Tröø töôûng, chôù lo nhieàu Khoâng laâu ñöôïc phaùp nhaõn Haønh voâ thöôøng, nhö ñieän Khoâng gaëp phöôùc lôùn naøy. Quaùn töøng loã chaân loâng Nguoàn goác cuûa sinh dieät Haønh voâ thöôøng, nhö ñieän Boá thí höôùng Nieát-baøn. Sau khi nghe giaûng xong, Tyø-kheo giaø aáy ngoài ôû nôi vaéng veû tö duy veà muïc ñích maø thieän nam aáy caïo boû raâu toùc xuaát gia hoïc ñaïo vôùi loøng tin kieân coá, tu phaïm haïnh voâ thöôïng, bieát nhö thaät raèng, sinh töû ñaõ heát, phaïm haïnh ñaõ laäp, ñaõ laøm nhöõng vieäc caàn laøm, khoâng coøn thoï thai trôû laïi. Baáy giôø, Tyø-kheo aáy lieàn ñaéc quaû A-la-haùn. Coù vò Thieân voán laø baïn cuõ cuûa Tyø-kheo aáy, thaáy vò aáy thaønh A-la-haùn, lieàn ñeán choã Toân giaû Na-giaø-baø-la ñöùng treân hö khoâng maø noùi keä raèng: Ñaõ ñaéc giôùi Cuï tuùc ÔÛ nôi vaéng veû aáy Ñaéc ñaïo, taâm khoâng chaáp Tröø saïch nguoàn goác aùc. Luùc aáy, vò Thieân ñoù raûi hoa trôøi cuùng döôøng Toân giaû roài bieán maát. Baáy giôø, Tyø-kheo aáy vaø vò Thieân nghe nhöøng ñieàu Toân giaû Na-giaø-baø-la noùi, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 312

Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Theá Toân noùi vôùi caùc Tyø-kheo: –Haõy quaùn baûy xöù thieän, laïi xeùt boán phaùp13, ôû trong ngay trong ñôøi naøy ñöôïc goïi laø

12.

Tham chieáu Paøli, S. 22.; 57. Sattaæææhaøna (R. iii. 62). Haùn, Taïp 2, kinh 42.

13.

Taïp 2: Thaát xöù thieän, tam chuûng quaùn nghóa . Paøli, S.22: Sattaæææhaønakusalo,

thöôïng nhaân. Naøy Tyø-kheo, theá naøo laø quaùn baûy xöù thieän? ÔÛ ñaây, Tyø-kheo ñem taâm Töø raûi khaép moät phöông, hai phöông, ba phöông, boán phöông, boán höôùng vaø phöông treân döôùi cuõng ñeàu nhö vaäy, laøm cho taâm Töø traøn ñaày khaép theá gian. Vôùi taâm Bi, Hyû, Xaû*, khoâng, voâ töôùng, nguyeän cuõng laïi nhö vaäy.14 Caùc caên ñaày ñuû, aên uoáng ñieàu ñoä, thöôøng töï giaùc ngoä; Tyø-kheo quaùn baûy phaùp nhö vaäy. Tyø-kheo, xeùt boán phaùp nhö theá naøo? ÔÛ ñaây, Tyø-kheo beân trong töï quaùn thaân tröø khöû saàu öu, thaân yù chæ; beân ngoaøi laïi quaùn thaân, thaân yù chæ; trong ngoaøi quaùn thaân, thaân yù chæ. Beân trong töï quaùn thoï*, thoï yù chæ; beân ngoaøi laïi quaùn thoï*, thoï yù chæ; trong ngoaøi quaùn thoï*, thoï yù chæ. Beân trong töï quaùn taâm, taâm yù chæ; taâm yù chæ; trong ngoaøi quaùn taâm, taâm yù chæ; tröø khöû saàu öu, khoâng coøn

caùc khoå hoaïn. Beân trong töï quaùn, phaùp yù chæ; beân ngoaøi laïi quaùn phaùp yù chæ; trong ngoaøi quaùn phaùp yù chæ. Tyø-kheo, haõy quan saùt boán phaùp nhö vaäy. Naøy Tyø-kheo, quaùn baûy xöù thieän vaø xeùt boán phaùp aáy, ôû ngay trong ñôøi naøy laø baäc Thöôïng nhaân. Vì vaäy, Tyø-kheo, haõy tìm caàu phöông tieän thaønh töïu baûy xöù thieän vaø xeùt boán phaùp aáy. Caùc Tyø-kheo, haõy hoïc ñieàu naøy nhö vaäy. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo nghe nhöõng ñieàu Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 4

Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Phaät ôû taïi vöôøn Ni-caâu-luõ, nöôùc Ca-tyø-la-veä, giöõa nhöõng ngöôøi hoï Thích cuøng ñaïi chuùng Tyø-kheo goàm naêm traêm vò. Luùc aáy, caùc Tyø-kheo ñeán choã Theá Toân, ñaûnh leã saùt ñaát roài ngoài qua moät phía. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo baïch Theá Toân raèng: –Chuùng con muoán ñeán phöông Baéc ñeå du hoùa. Theá Toân noùi: –Neân bieát thôøi. Roài Theá Toân laïi hoûi caùc Tyø-kheo: –Caùc oâng ñaõ töø giaõ Tyø-kheo Xaù-lôïi-phaát chöa? Caùc Tyø-kheo ñaùp: –Chöa, baïch Theá Toân. Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: –Caùc oâng haõy ñeán töø giaõ Tyø-kheo Xaù-lôïi-phaát. Vì sao? Tyø-kheo Xaù-lôïi-phaát thöôøng xuyeân giaùo giôùi cho nhöõng ngöôøi phaïm haïnh, thuyeát phaùp khoâng heà meät moûi. Roài Theá Toân noùi phaùp vi dieäu cho caùc Tyø-kheo nghe. Caùc Tyø-kheo sau khi nghe phaùp xong, rôøi khoûi choã ngoài, ñaûnh leã saùt chaân Theá Toân, nhieãu Phaät ba voøng, roài ra ñi. Luùc aáy, Xaù-lôïi-phaát ñang ôû moät thaùp mieáu cuûa nhöõng ngöôøi hoï Thích. Caùc Tyø-kheo ñeán choã Xaù-lôïi-phaát, chaøo hoûi, roài ngoài qua moät phía. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo baïch Xaù-lôïi- phaát raèng: –Chuùng toâi muoán ñeán phöông Baéc du hoùa trong nhaân gian. Nay ñaõ töø giaõ Theá Toân.

tividhaøpaparikkhì. 14. Xem kinh soá 3, phaåm 30.

Xaù-lôïi-phaát noùi: –Naøy caùc thaày, neân bieát, nhaân daân, Sa-moân, Baø-la-moân ôû phöông Baéc ñeàu thoâng minh, trí tueä khoù ai bì. Neáu coù ngöôøi muoán thöû, ñeá hoûi caùc vò raèng: “Chö Hieàn coù chuû tröông gì?” Caùc thaày seõ traû lôøi nhö theá naøo? Caùc Tyø-kheo ñaùp: –Neáu coù ai ñeán hoûi, chuùng toâi seõ traû lôøi baèng nghóa lyù naøy: “Saéc laø voâ thöôøng. Caùi gì voâ thöôøng, caùi ñoù laø khoå. Caùi gì khoå, caùo ñoù laø voâ ngaõ. Voâ ngaõ laø khoâng. Do khoâng, voâ ngaõ neân chuùng roãng khoâng. Ñoù laø ñieàu maø ngöôøi trí quaùn saùt. Thoï, töôûng, haønh, thöùc, cuõng vaäy, laø voâ thöôøng, khoå, khoâng, voâ ngaõ. Nhöõng gì laø khoâng, vì noù voâ ngaõ neân khoâng. Ñoù laø ñieàu maø ngöôøi trí hoïc. Naêm aám naøy ñeàu roãng khoâng, vaéng laëng. Nhöõng gì tuï hoäi bôûi nhaân duyeân, ñeàu seõ tieâu dieät, khoâng toàn taïi laâu daøi. Con ñöôøng taùm nhaùnh cuøng tu vôùi baûy chi. Nhöõng ñieàu maø Toân Sö cuûa chuùng toâi daïy chính laø nhö vaäy.” Neáu coù ngöôøi Saùt-lôïi, Baø-la- moân hay nhaân daân ñeán hoûi, chuùng toâi seõ traû lôøi vôùi nghóa lyù nhö vaäy. Xaù-lôïi-phaát baûo caùc Tyø-kheo raèng: –Caùc thaày haõy kieân trì taâm yù, chôù coù khinh suaát. Baáy giôø, Xaù-lôïi-phaát noùi phaùp vi dieäu

ñaày ñuû cho caùc Tyø-kheo nghe. Caùc Tyø-kheo nghe xong, lieàn rôøi choã ngoài ñöùng daäy ra ñi. Khi soá ñoâng caùc Tyø-kheo ñi chöa bao xa, Xaù-lôïi-phaát baûo caùc Tyø-kheo: –Nhö theá naøo laø thöïc haønh con ñöôøng taùm ngaønh vaø phaùp baûy chi? Soá ñoâng caùc Tyø-kheo baïch Xaù-lôïi-phaát raèng: –Chuùng toâi töø xa ñeán ñaây laø ñeå nghe yù nghóa aáy. Xin haõy giaûng cho chuùng toâi. Xaù-lôïi-phaát ñaùp: –Caùc vò haõy laéng nghe vaø ghi nhôù kyõ. Toâi seõ noùi. Caùc Tyø-kheo vaâng lôøi laéng nghe. Xaù-lôïi-phaát noùi: –Ai nhaát taâm nieäm chaùnh kieán, töùc laø nieäm giaùc yù khoâng roái loaïn. Ñaúng trò15, laø nhaát taâm nieäm heát thaûy caùc phaùp, töùc laø phaùp giaùc yù. Ñaúng ngöõ16, laø thaân, yù tinh taán, töùc laø tinh taán giaùc yù. Ñaúng nghieäp17, laø heát thaûy caùc phaùp ñöôïc sinh, töùc laø hyû giaùc yù. Ñaúng maïng18, laø bieát ñuû ñoái vôùi taøi saûn Hieàn thaùnh, xaû boû taøi saûn theá tuïc, nheï nhaøng thaân theå, töùc laø khinh an* giaùc yù. Ñaúng phöông tieän19, laø chöùng ñaéc boán Thaùnh ñeá, tröø saïch caùc keát söû, töùc laø ñònh giaùc yù. Ñaúng nieäm20, laø quaùn saùt boán YÙ chæ21, thaân khoâng beàn chaéc, thaûy ñeàu roãng khoâng, voâ ngaõ, töùc laø xaû* giaùc yù. Ñaúng Tam-muoäi22, laø ñaït ñöôïc nhöõng gì chöa ñaït, ñoä thoaùt nhöõng gì chöa ñoä thoaùt, chöùng ñaéc nhöõng gì chöa chöùng ñaéc.23 Neáu coù ngöôøi ñeán hoûi raèng: “Nhö theá naøo laø tu taùm ñaïo vaø baûy phaùp aáy”, caùc thaày haõy traû lôøi nhö vaäy. Vì sao? Bôûi vì Tyø-kheo naøo tu taùm ñaïo vaø baûy phaùp naøy, taâm lieàn ñöôïc giaûi thoaùt khoûi höõu laäu.

15.
Ñaúng trò , dòch nghóa khaùc cuûa chaùnh tö duy.
16.
Ñaúng ngöõ, töùc chaùnh ngöõ.
17.
Ñaúng nghieäp, töùc chaùnh nghieäp.
18.
Ñaúng maïng, töùc chaùnh maïng.
19.
Ñaúng phöông tieän, töùc chaùnh tinh taán.
20.
Ñaúng nieäm, töùc chaùnh nieäm.
21.
Boán Nieäm xöù.
22.
Ñaúng Tam-muoäi, töùc chaùnh ñònh.
23.
Haùn dòch soùt: Ñònh giaùc yù.
Toâi nhaéc laïi cho caùc thaày roõ, Tyø-kheo naøo tu haønh tö duy con ñöôøng taùm nhaùnh vaø baûy phaùp naøy, Tyø-kheo aáy lieàn thaønh töïu hai quaû khoâng nghi

ngôø gì. Hoaëc chöùng quaû A- la-haùn. Vaû laïi, haõy gaùc qua vieäc ñoù. Neáu khoâng theå tu taäp nhieàu, nhöng trong moät ngaøy maø tu haønh con ñöôøng taùm nhaùnh vaø baûy phaùp naøy, phöôùc baùo khoâng theå tính heát. Hoaëc ñaéc A-na-haøm hoaëc A-la-haùn.24 Vì vaäy, caùc thaày phaûi tìm caàu phöông tieän tu haønh con ñöôøng taùm nhaùnh vaø baûy phaùp naøy, nhaát ñònh seõ chöùng ñaéc ñaïo khoâng coù gì nghi ngôø. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo nghe nhöõng ñieàu Xaù-lôïi-phaát noùi, hoan hyû phuïng haønh.

24. Vieät dòch saùt. Nhöng Haùn dòch ñoaïn naøy loän xoän. Noùi theo thöù töï: Tu taùm Thaùnh ñaïo vaø baûy Giaùc chi trong baûy naêm, hoaëc chæ trong baûy ngaøy, cho ñeán moät ngaøy, coù theå chöùng moät trong hai quaû: Hoaëc A-la- haùn ngay trong ñôøi naøy, hoaëc neáu coøn höõu dö, chöùng A-na-haøm, taùi sinh Tònh cö thieân vaø nhaäp Nieát-baøn treân ñoù.

KINH SOÁ 5

Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, nöôùc Xaù-veä.. Baáy giôø, Theá Toân baûo Ca-dieáp: –Nay oâng ñaõ cao tuoåi, yù löïc khoâng coøn treû khoûe, haõy nhaän y aùo vaø ñoà aên cuûa caùc tröôûng giaû. Ca-dieáp baïch Phaät raèng: –Con khoâng theå nhaän y aùo vaø ñoà aên cuûa hoï. Nay vôùi con, maëc y vaù maûnh naøy vaø tuøy thôøi khaát thöïc, khoâng coøn an laïc naøo hôn. Vì sao? Trong töông lai seõ coù caùc Tyø- kheo thaân theå yeáu ôùt, taâm tham y ñeïp, thöùc aên ngon, neân giaûm suùt toïa thieàn, khoâng kham haønh khoå haïnh, nhöng ngöôøi aáy laïi noùi: “Quaù khöù trong thôøi Phaät, caùc Tyø-kheo cuõng nhaän söï cung thænh cuûa ngöôøi, nhaän y aùo, thöùc aên. Vì sao chuùng ta khoâng laøm theo Thaùnh nhaân ngaøy xöa?” Do tham ñaém y aùo, thöùc aên, hoï seõ côûi boû y phuïc laøm baïch y, khieán cho caùc vò Thaùnh hieàn khoâng coøn oai thaàn, boán boä chuùng daàn daàn suy giaûm. Thaùnh chuùng ñaõ giaûm bôùt thì thaùp mieáu Phaät cuõng seõ bò huûy hoaïi. Thaùp mieáu Phaät bò huûy hoaïi cho neân kinh saùch bò thaát laïc. Luùc aáy, chuùng sinh khoâng coøn tinh quang. Do khoâng coøn tinh quang neân tuoåi thoï raát ngaén. Baáy giôø, chuùng sinh sau khi maïng chung ñeàu ñoïa vaøo ba ñöôøng döõ. Cuõng nhö ngaøy nay, chuùng sinh taïo phöôùc nhieàu neân ñeàu ñöôïc sinh Thieân; chuùng sinh trong töông lai vì taïo toäi nhieàu neân ñeàu ñoïa ñòa nguïc. Theá Toân noùi: –Laønh thay, laønh thay, Ca-dieáp! OÂng ñaõ laøm nhieàu lôïi ích, laøm ruoäng phöôùc vaø baïn laønh cuûa moïi ngöôøi. Ca-dieáp neân bieát, hôn moät ngaøn naêm sau khi Ta nhaäp Nieát-baøn seõ coù Tyø-kheo suùt giaûm thieàn ñònh, khoâng coøn thöïc haønh phaùp Ñaàu-ñaø, cuõng khoâng coù ñaép y vaù maûnh vaø ñi khaát thöïc, chæ thích nhaän y aùo, thöùc aên do tröôûng giaû mang laïi. Khoâng coøn ai soáng döôùi goác caây, taïi choã nhaøn tónh, maø chæ öa trang söùc phoøng xaù. Cuõng khoâng duøng ñaïi tieåu tieän laøm thuoác,25 maø chæ thích caùc loaïi döôïc thaûo raát ngon ngoït. Hoaëc ôû ñaây laïi tham ñaém taøi saûn, tieác laãn phoøng xaù, thöôøng xuyeân tranh chaáp vôùi nhau. Luùc baáy giôø, ñaøn-vieät thí chuû, doác loøng chí tín Phaät phaùp, öa haønh hueä thí, khoâng tieác laãn taøi

vaät. Ñaøn-vieät thí chuû aáy sau khi maïng chung thaûy ñeàu sinh leân trôøi. Nhöng Tyø-kheo löôøi bieáng thì vaøo ñòa nguïc. Nhö vaäy, Ca-dieáp, heát thaûy caùc haønh laø voâ thöôøng, khoâng toàn taïi daøi laâu. Laïi nöõa, Ca-dieáp, neân bieát, trong ñôøi töông lai coù Tyø-kheo tuy caïo ñaàu nhöõng vaãn haønh theo nghieäp theá tuïc; tay traùi aüm con trai, tay phaûi aúm con gaùi; laïi caàm ñaøn, saùo maø khaát thöïc treân ñöôøng phoá. Luùc aáy, thí chuû ñaøn-vieät coøn thoï phöôùc voâ cuøng huoáng gì ngaøy nay nhöõng ngöôøi khaát thöïc ñeàu tu haønh chaân chaùnh. Naøy Ca-dieáp, taát caû caùc haønh ñeàu voâ thöôøng, khoâng theå toàn taïi laâu daøi. Ca-dieáp neân bieát, trong töông lai, Sa-moân Tyø-kheo seõ xaû boû con ñöôøng taùm nhaùnh vaø baûy phaùp naøy, cuõng nhö Phaùp baûo maø ngaøy hoâm nay Ta ñaõ tích tuï trong ba a-taêng-kyø kieáp. Trong töông lai, caùc Tyø-kheo khaát thöïc ñeå töï nuoâi soùng baèng söï ca haùt giöõa ñaùm ñoâng. Ñaøn-vieät thí chuû cho côm cho chuùng Tyø-kheo ñoù maø coøn ñöôïc phöôùc, huoáng laø ngaøy

25. Ñaïi tieåu tieän döôïc . Dòch yù cuûa töø huû laïn döôïc , loaïi thuoác quy ñònh cho Tyø-kheo. Paøli: Puøtimatta, cuõng ñöôïc hieåu laø nöôùc ñaùi quyû. Nhöng ngöõ nguyeân cuûa töø naøy khoâng roõ raøng.

nay maø khoâng ñöôïc phöôùc sao? Nay Ta ñem phaùp naøy giao cho Tyø-kheo Ca-dieáp vaø A- nan. Vì sao? Hoâm nay, Ta ñaõ gaàn taùm möôi tuoåi. Khoâng bao laâu nöõa Nhö Lai seõ dieät ñoä. Nay ñem Phaùp baûo giao phoù cho hai ngöôøi. Haõy ghi nhôù ñoïc tuïng, löu truyeàn ôû theá gian, ñöøng ñeå ñoaïn tuyeät. Neáu ai ngaên caûn ngoân giaùo cuûa Thaùnh nhaân, ngöôøi aáy seõ ñoïa vaøo bieân ñòa. Hoâm nay ta ñaõ giao phoù kinh phaùp cho oâng, ñöøng ñeå bò thaát thoaùt. Luùc aáy, Ca-dieáp vaø A-nan lieàn rôøi khoûi choã ngoài, quyø xuoáng chaép tay, baïch Theá Toân raèng: –Vì sao laïi ñem giaùo phaùp giao phoù cho hai con maø khoâng giao cho vò khaùc? Laïi nöõa, trong chuùng Nhö Lai, caùc vò coù thaàn thoâng baäc nhaát khoâng theå ñeám heát, sao Nhö Lai khoâng phoù chuùc cho caùc vò ñoù? Theá Toân baûo Ca-dieáp raèng: –Treân trôøi, trong loaøi ngöôøi, ta khoâng thaáy ngöôøi naøo coù theå thoï trì Phaùp baûo saùnh vôùi Ca-dieáp vaø A-nan. Trong chuùng Thanh vaên cuõng khoâng coù ai vöôït hôn ñöôïc hai ngöôøi naøy. Chö Phaät trong quaù khöù cuõng coù hai ngöôøi thoï trì kinh phaùp nhö Ca- dieáp vaø A-nan ngaøy nay, raát laø hy höõu. Vì sao? Tyø-kheo haønh Ñaàu-ñaø trong thôøi Phaät quaù khöù, khi phaùp coøn thì vò aáy coøn, khi phaùp dieät vò aáy cuõng maát. Tyø-kheo Ca-dieáp cuûa Ta ngaøy nay löu laïi ôû theá gian cho ñeán khi Phaät Di-laëc ra ñôøi roài môùi nhaäp dieät. Do ñoù Tyø-kheo Ca-dieáp hôn caùc Tyø-kheo thôøi quaù khöù. Coøn Tyø-kheo A-nan vì sao laïi hôn caùc thò giaû cuûa chö Phaät quaù khöù? Thò giaû cuûa chö Phaät quaù khöù nghe caùc Ngaøi giaûng sau ñoù môùi hieåu; nhöng Tyø-kheo A-nan ngaøy nay Nhö Lai chöa noùi ñaõ hieåu; Nhö Lai khoâng noùi cuõng ñeàu bieát heát. Do bôûi nhaân duyeân naøy Tyø-kheo A-nan hôn caùc thò giaû cuûa chö Phaät quaù khöù. Vì vaäy, hoâm nay Ta giao phoù Phaùp baûo cho Ca-dieáp vaø A-nan, ñöøng ñeå bò khuyeát giaûm. Roài Theá Toân lieàn noùi keä raèng: Heát thaûy haønh voâ thöôøng Coù sinh aét coù dieät Khoâng sinh thì khoâng cheát Dieät aáy ñeä nhaát laïc. Baáy giôø, Ñaïi Ca-dieáp vaø A-nan nghe nhöõng ñieàu Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.